

УДК 37.016:7:004.773.7

Анна Михайлівна ЧЕРНИШОВА,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецької освіти

Житомирський державний університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

e-mail: anka_910@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4285-0022>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання – одна з нових реалій сучасної освіти. Деякі традиційні форми та методи навчання тепер можуть бути переосмислені та представлені в нових інформаційних форматах. Наша держава крім техногенного лиха COVID-19 наразі перебуває в умовах воєнного стану. У зв'язку з цим необхідно оновлювати українську освіту, яка в концепції модернізації визначається як відповідність сучасним життєвим потребам розвитку країни. У цьому контексті виникає необхідність використання новітніх технологій у професійній освіті різного спрямування. Різні професійні галузі, в тому числі мистецтво, будуть адаптувати результати інноваційних досліджень відповідно до власних особливостей на різних етапах розвитку, створюючи тим самим нове освітнє середовище. Це повністю стосується сфери хореографічної освіти, і, незважаючи на її прихильність до сталих методів навчання та консервативних інноваційних підходів, усі ми розуміємо, що українську систему освіти потрібно кардинально змінювати, і зараз саме час це зробити.

Питання теорії й практики дистанційного навчання досліджують О. Андреев, Ю. Богачков, В. Биков, Х. Венг, С. Калашникова, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Кухаренко, В. Луговий, В. Олійник, Н. Мойсєєва, О. Петерс, Є. Полат, М. Сімонсон, П. Стефаненко, А. Хуторський та інші.

Дистанційна форма освіти в Україні запроваджується з 2000 року і регулюється відповідним документом, в якому наголошується, що під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1].

Основні принципи дистанційного навчання – це встановлення інтерактивного спілкування між студентом та викладачем без забезпечення їх безпосередньої зустрічі і самостійне освоєння певного масиву знань і навичок за обраним курсом при використанні певних інформаційних технологій. Головною метою створення системи дистанційної освіти є забезпечення загальнонаціонального доступу до освітніх ресурсів шляхом використання сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж і створення умов для реалізації громадянами своїх прав на освіту. Дистанційне навчання забезпечує можливість навчатися тоді, коли зручно студенту, у тому темпі, що він сам обирає (в рамках установлених строків проведення курсів), в тому місці де він перебуває (не має потреби витратити час на дорогу до ЗВО, для здачі поточних, а іноді і підсумкових контролів) [2]. Основною ціллю дистанційного навчання є розвиток креативності та інтелектуальних здібностей студентів через відкритий і безкоштовний доступ до всіх освітніх ресурсів і програм, у тому числі доступних в Інтернеті.

Весна 2020 року та карантинні обмеження внесли свої корективи в усі сфери людського життя, відбулися відповідні зміни й в законодавстві. Запровадження дистанційної освіти кардинально змінило роль викладача-студента. У традиційних формах навчання викладачі виступають інтерпретаторами знань. З розширенням освітнього простору цю функцію беруть на себе студенти, а викладачі виступають у ролі координатора цих знань. Звичайні освітні форми традиційної мистецької освіти переформатовані та

адаптовані до використання гаджетів: вивчення та виконання рухів, створення хореографічних комбінацій та етюдів, сценічний рух проводяться у форматі відеозапису, контрольні роботи стають тестами [3].

Засобами реалізації дистанційної мистецької освіти є сучасні інформаційно-телекомунікаційні технології дистанційного навчання без особистого контакту між викладачами та студентами.

Сьогодні існує безліч програм для забезпечення дистанційного навчання у мистецькій освіті, серед яких одне з найважливіших місць посідають програми для візуалізації. Вони за допомогою мережі інтернет дозволяють забезпечувати зв'язок між комп'ютерами. Zoom, Google Meet, Skype – публічні сервіси необхідні для організації відеоконференцій через інтернет між комп'ютерами або смартфонами. Viber – додаток, що дозволяє здійснювати безкоштовні дзвінки через мережу wi-fi або мобільні мережі, а також передавати текстові повідомлення, зображення, відео та звукові повідомлення, документи і файли. За допомогою цих програм можна не тільки дистанційно провести заняття, але й передавати студентів матеріали для самостійної роботи (тексти, відео – і аудіофайли).

Під час проведення практичних занять з ритміки і танцю через платформу Zoom доцільним є використання відеозаписів вправ для розминки. На просторах інтернет можна знайти різноманітні комплекси вправ для різних груп м'язів у варіаціях. Такі відео спрощують роботу викладача, адже він може виконувати вправи разом зі студентами або ж слідкувати на правильністю виконання рухів студентами без зупинки. У цьому ж контексті важливим є використання навчальних відео в режимі онлайн, оскільки це також дає змогу зосередити увагу викладача на правильності виконання рухів.

Використання ІКТ є важливим засобом пошуку інформації як теоретичного характеру (статті, реферати, автореферати, методичні рекомендації, розробки уроків тощо), так і практичного спрямування (майстер-класи різних стилів танцю, різноманітні постановки ведучих хореографів світу, відкриті уроки різних вікових груп дітей і дорослих, виступи професійних

танцюристів України та світу тощо). Надає виняткову можливість майбутньому фахівцю ознайомитися з досвідом роботи вітчизняних і зарубіжних педагогів та постановників з подальшим його використанням у власній професійній діяльності, вдосконалити техніку виконання певних рухів, знайти необхідний музичний матеріал для майбутньої постановки тощо. У процесі підготовки студентів до занять доцільно використовувати можливості мережі Інтернет, де можна знайти та вивчити певні рухи й елементи, навчитися відтворювати вже готові комбінації рухів і створювати їх самостійно.

Безумовно, дистанційне навчання має свої переваги та недоліки. Серед переваг необхідно зазначити: безперервне навчання студентів; гнучкість – студенти можуть навчатися в зручний для себе час та у власному темпі, незалежно від місця перебування; якісний матеріал (дистанційні курси розробляються відповідно до програм, затверджених МОН, але не обмежуються лише одним підручником й включають інформацію з кількох джерел, медіа-файли, коментарі педагога, посилання на статті тощо), доступ до майстер-класів кращих викладачів з використанням технологій дистанційного навчання; використання під час процесу навчання новітніх технологій.

Недоліками вважаємо: недостатнє технічне забезпечення – наявність комп'ютера та постійний доступ до Інтернет; необхідність високошвидкісного з'єднання інтернету; відсутність особистісного спілкування з викладачем та однокурсниками; велике навантаження на зір; відсутність можливості негайного практичного застосування отриманих знань із наступним обговоренням виниклих питань з викладачем і роз'яснення ситуації на конкретних прикладах [4].

Складність викладання мистецьких дисциплін в умовах дистанційного навчання полягає в яскраво вираженій практичній складовій. Можна досконало вивчити біографії видатних постатей хореографічного мистецтва або правила з'єднання рухів у комбінації, але це не допоможе навчитись танцювати, складати комбінації та етюди, не сприятиме вихованню пластичності та ритмічності.

Через це, вважаємо, що дистанційне навчання – це не альтернатива, а доповнення до традиційного навчання. Класичне заняття, коли знання і вміння передаються від викладача до студента при особистому контакті є необхідним. Тільки так можна якісно організувати виконавський апарат студента і досягти високого рівня виконання. Але традиційні методи викладання змінюються і оновлюються з урахуванням вимог сучасності.

Список використаних джерел та літератури

1. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 08 вересня 2020 року. № 1115. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/deyaki-pitannya-organizaciyi-distancijnogo-navchannya-zareyestrovano-vministerstvi-yusticiyi-ukrayini-94735224-vid-28-veresnya-2020-roku> (дата звернення 13.05.2022р.).
2. Ахмад І.М. Навчання в дистанційній і змішаній формі студентів ВНЗ. URL: <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1067> (дата звернення 13.05.2022р.).
3. Ржевський Г.М. Дистанційна форма навчання в сучасних умовах: психолого-педагогічні особливості // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія» Вип. 259 К.: Міленіум, 2017 с. 214-221.
4. Самолюк Н., Швець М. Актуальність і проблемність дистанційного навчання // Нова педагогічна думка. № 1. Рівне, 2013. с. 193-198.